

Dokument z posiedzenia

B10-0080/2024

4.10.2024

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 136 ust. 2 Regulaminu

w sprawie wzmocnienia odporności Mołdawii na rosyjską ingerencję przed zbliżającymi się wyborami prezydenckimi i referendum konstytucyjnym w sprawie integracji z UE
(2024/2821(RSP))

Siegfried Mureşan, Andrzej Halicki, Michael Gahler, Sebastião Bugalho, David McAllister, Željana Zovko, Nicolás Pascual De La Parte, Isabel Wiseler-Lima, Antonio López-Istúriz White, Wouter Beke, Krzysztof Brejza, Daniel Caspary, Rasa Juknevičienė, Sandra Kalniete, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Vangelis Meimarakis, Ana Miguel Pedro, Davor Ivo Stier, Michał Szczerba, Ingeborg Ter Laak, Matej Tonin, Milan Zver, Ioan-Rareş Bogdan, Daniel Buda, Gheorghe Falcă, Mircea-Gheorghe Hava, Dan-Ştefan Motreanu, Virgil-Daniel Popescu, Adina Vălean, Loránt Vincze, Iuliu Winkler
w imieniu grupy PPE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie wzmocnienia odporności Mołdawii na rosyjską ingerencję przed zbliżającymi się wyborami prezydenckimi i referendum konstytucyjnym w sprawie integracji z UE (2024/2821(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje ostatnie rezolucje w sprawie Republiki Mołdawii,
 - uwzględniając Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony¹, który obejmuje pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu,
 - uwzględniając wniosek Republiki Mołdawii o członkostwo w UE złożony 3 marca 2022 r. i przyznanie jej przez Radę Europejską 23 czerwca 2022 r. statusu kraju kandydującego na podstawie pozytywnej oceny Komisji i zgodnie z opiniami Parlamentu,
 - uwzględniając pierwszą konferencję międzyrządową w sprawie przystąpienia Mołdawii do UE, która odbyła się w czerwcu 2024 r.,
 - uwzględniając art. 2 i 49 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając art. 136 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 20 października 2024 r. w Republice Mołdawii odbędą się wybory prezydenckie i referendum konstytucyjne w sprawie integracji z UE;
- B. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska stosuje prowokację, dezinformację, nielegalne finansowanie partii politycznych, cyberataki i inne środki hybrydowe, aby podważyć stabilność, suwerenność, porządek konstytucyjny i demokratyczne instytucje Republiki Mołdawii; mając na uwadze, że dywersyjna działalność Rosji w Mołdawii ma osłabiać poparcie społeczne dla europejskiej drogi wybranej przez naród mołdawski i podsycać destabilizację;
- C. mając na uwadze, że w 2023 r. UE nałożyła sankcje na czołowych mołdawskich oligarchów i prorosyjskich sympatyków, takich jak Ilan Șor, Vladimir Plahotniuc, Igor Ceaika, Gheorghe Cavaliuc i Marina Tauber, na podstawie niedawno ustanowionego systemu sankcji wobec osób odpowiedzialnych za działania mające na celu destabilizację, podważanie niezależności Republiki Mołdawii lub zagrożenie jej suwerenności;
- D. mając na uwadze, że w czerwcu 2024 r. Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo i Kanada ujawniły, że Rosja usiłowała podejmować działania wywrotowe przeciwko

¹ Dz.U. L 260 z 30.8.2014, s. 4.

Republice Mołdawii i ingerować w tamtejsze wybory;

- E. mając na uwadze, że we wrześniu 2024 r. Stany Zjednoczone ujawniły dane trzech podmiotów i dwóch osób zaangażowanych w destabilizujące działania Rosji za granicą, wskazując na ukryte zdolności finansowanej przez państwo stacji RT (dawniej Russia Today); mając na uwadze, że Stany Zjednoczone ujawniły, iż stacja RT angażuje się nie tylko w działalność medialną, ale także w działania cybernetyczne, wywieranie sekretnych wpływów, zamówienia wojskowe, wojnę informacyjną w wielu regionach oraz ingeruje w procesy wyborcze w Mołdawii, a także bezpośrednio wspiera ukrywającego się mołdawskiego oligarchę Ilana Șora i koordynuje działania z rosyjskim wywiadem, tak aby wywrzeć wpływ na wynik wyborów prezydenckich w Mołdawii i referendum konstytucyjnego w sprawie przystąpienia do UE w październiku 2024 r.;
- F. mając na uwadze, że Republika Mołdawii podjęła kroki w celu zwalczania rosyjskiej ingerencji, w tym zakazała działalności prorosyjskich partii politycznych, nałożyła sankcje na oligarchów, zawiesiła działalność mediów rozpowszechniających dezinformację oraz nasiliła kontrole celne;
- G. mając na uwadze, że mimo tych wszystkich prób destabilizacji naród mołdawski i mołdawscy przywódcy wciąż są zdeterminowani, by podążać obranym przez siebie proeuropejskim kursem;
- H. mając na uwadze, że 3 marca 2022 r. Republika Mołdawii złożyła wniosek o członkostwo w UE, a 17 czerwca 2022 r. Komisja przedstawiła opinie na temat wniosków złożonych przez Ukrainę, Gruzję i Mołdawię; mając na uwadze, że 23 czerwca 2022 r. Mołdawii przyznano status kraju kandydującego do UE; mając na uwadze, że w sprawozdaniu z pakietu rozszerzeniowego z 8 listopada 2023 r. Komisja określiła dziewięć kroków, które musi podjąć Mołdawia, i zaleciła rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych pod warunkiem przeprowadzenia pozostałych reform wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją i deoligarchizacji; mając na uwadze, że 14 grudnia 2023 r. Rada Europejska postanowiła rozpocząć negocjacje akcesyjne, a 25 czerwca 2024 r. odbyła się pierwsza konferencja międzyrządowa formalnie rozpoczynająca te negocjacje; mając na uwadze, że przystąpienie do UE pozostaje procesem opartym na wynikach, który wymaga spełnienia kryteriów członkostwa w UE;
- I. mając na uwadze, że rząd mołdawski przeprowadza ambitne reformy polityczne, sądowe i instytucjonalne; mając na uwadze, że mimo dramatycznych skutków wojny w Ukrainie Republika Mołdawii zdołała znacznie umocnić demokrację i kontynuować reformy; mając na uwadze, że reforma systemu demokratycznego tego kraju znalazła odzwierciedlenie w pozytywnych zmianach różnych wskaźników międzynarodowych;
- J. mając na uwadze, że 24 kwietnia 2023 r. UE ustanowiła misję partnerską w Mołdawii w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, aby zwiększyć odporność sektora bezpieczeństwa w obszarach zarządzania kryzysowego, zagrożeń hybrydowych oraz przeciwdziałania zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informację;
- K. mając na uwadze, że 21 maja 2024 r. Mołdawia – jako pierwszy kraj – podpisała partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony z UE, co pomoże zacieśnić

współpracę w polityce bezpieczeństwa i obrony między UE a Mołdawią;

1. potwierdza swoje poparcie dla przyszłego członkostwa Republiki Mołdawii w UE i przyznaje, że jej miejsce jest w UE; uważa, że członkostwo tego kraju w UE stanowiłoby geostrategiczną inwestycję w zjednoczoną i silną Europę;
2. wzywa Komisję, by zakończyła dwustronny przegląd zgodności prawa krajowego z prawem unijnym, co umożliwi sprawną organizację przyszłych konferencji międzyrządowych oraz jak najszybsze rozpoczęcie negocjacji w ramach klastra I dotyczącego kwestii podstawowych;
3. potępia Rosję, jej instytucje i popleczników za prowadzone przez nich szkodliwe działania, ingerencję i wojnę hybrydową, których celem jest podważenie demokratycznego procesu wyborczego, stabilności i suwerenności Republiki Mołdawii przed wyborami prezydenckimi i referendum konstytucyjnym w sprawie integracji z UE;
4. ponownie apeluje do władz rosyjskich, aby szanowały niepodległość, suwerenność i integralność terytorialną Republiki Mołdawii oraz zaprzestały prowokacji i prób destabilizacji kraju oraz podważania jego porządku konstytucyjnego i instytucji demokratycznych;
5. apeluje do UE i jej państw członkowskich o zapewnienie Republice Mołdawii wszelkiej niezbędnej pomocy, która umożliwi jej wzmocnienie mechanizmów instytucjonalnych i zwiększenie potencjału reagowania na zagrożenia hybrydowe oraz przeciwdziałanie dezinformacji i cyberatakami; podkreśla znaczenie partnerskiej misji UE w Republice Mołdawii dla wzmocnienia odporności mołdawskiego sektora bezpieczeństwa w obszarach zarządzania kryzysowego i zagrożeń hybrydowych, w tym cyberbezpieczeństwa i przeciwdziałania zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informację, a także wzywa do przedłużenia mandatu tej misji;
6. zachęca UE i jej państwa członkowskie, by aktywnie wspierały Mołdawię w przeciwdziałaniu dezinformacji, zagrożeniom hybrydowym, cyberatakami i wielowymiarowej ingerencji ze strony Rosji; podkreśla, że szczególnie ważne jest przeciwdziałanie fałszowaniu historii i jej instrumentalizacji przez Rosję, co jest przejawem szkodliwej ingerencji tego kraju w Republice Mołdawii i jest wykorzystywane do uzasadnienia wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i gróźb dalszej agresji na inne państwa; uważa, że powinno to obejmować zwiększenie zdolności Republiki Mołdawii do zwalczania dezinformacji, wzmocnienie infrastruktury cyberbezpieczeństwa i zwiększenie odporności na wrogie wpływy zagraniczne, a także zapewnienie bezpiecznego i demokratycznego środowiska; apeluje o zwiększenie wsparcia dla mołdawskiego Centrum ds. Komunikacji Strategicznej i Zwalczania Dezinformacji;
7. wzywa UE i państwa o zbieżnych poglądach, by ściśle monitorowały rosyjską ingerencję w mołdawski proces wyborczy oraz by były gotowe do zastosowania istniejących systemów sankcji wobec osób i podmiotów, które aktywnie uczestniczą w podważaniu i destabilizacji krajobrazu politycznego, szerzeniu dezinformacji i chaosu;

8. podkreśla, że istotne jest kontynuowanie procesu reform w kraju nie tylko dla osiągnięcia politycznego celu członkostwa w UE, ale przede wszystkim dla wyraźnej poprawy poziomu życia wszystkich grup społecznych w kraju; z zadowoleniem przyjmuje powszechne poparcie mołdawskiego społeczeństwa dla integracji europejskiej tego kraju;
9. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby zwiększyły pomoc finansową i techniczną dla Republiki Mołdawii, co ułatwi temu państwu szybką i skuteczną integrację z UE; zaleca stworzenie solidnych i elastycznych narzędzi, które będą dostosowane do szczególnych potrzeb Mołdawii i pomogą jej skutecznie sprostać wyzwaniom gospodarczym i strukturalnym oraz zwiększą odporność i zdolności tego kraju do wdrożenia niezbędnych reform umożliwiających przystąpienie do UE, a także zapewnią ich odpowiednie finansowanie; w związku z tym wzywa Komisję, by objęła Republikę Mołdawii finansowaniem z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej oraz by we wniosku dotyczącym kolejnych wieloletnich ram finansowych (2028–2034) priorytetowo traktowała finansowanie dla krajów kandydujących, tak aby ułatwić im drogę do członkostwa w UE;
10. apeluje o przyjęcie nowego planu wzrostu gospodarczego dla Republiki Mołdawii, tak aby odpowiednio finansować i wspierać Mołdawię w osiąganiu konwergencji gospodarczej z UE; uważa, że plan ten powinien finansować inwestycje w infrastrukturę, kapitał ludzki oraz transformację cyfrową i ekologiczną, co ułatwi zrównoważony wzrost gospodarczy;
11. ponownie apeluje o innowacyjne, uzupełniające i elastyczne powiązania między wdrażaniem układu o stowarzyszeniu a procesem negocjacji akcesyjnych, aby umożliwić stopniową integrację Republiki Mołdawii z jednolitym rynkiem UE, w oparciu o plan działań priorytetowych i odpowiednie programy sektorowe, oraz zapewnić Mołdawii dostęp do odpowiednich funduszy UE, co umożliwi obywatelom tego kraju czerpanie korzyści z przystąpienia w trakcie całego procesu, a nie tylko po jego zakończeniu;
12. opowiada się za zwiększeniem pomocy finansowej z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, tak aby dalej wzmacniać zdolności obronne Mołdawii, ze szczególnym uwzględnieniem systemów obrony powietrznej, mobilności i transportu, dowodzenia i kontroli, wojny radioelektronicznej i logistyki;
13. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że władze mołdawskie podejmują znaczne wysiłki, aby przyspieszyć realizację programu reform w celu poczynienia postępów na drodze do członkostwa w UE; pochwała postępy poczynione przez Republikę Mołdawii w zakresie reformy wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w kontekście wdrażania zaleceń Komisji dotyczących wniosku Mołdawii o przystąpienie; zachęca mołdawski rząd do dalszej współpracy z wszystkimi zainteresowanymi stronami nad trwałą i kompleksową reformą wymiaru sprawiedliwości i reformą antykorupcyjną, zgodnie z zaleceniami UE i Komisji Weneckiej; podkreśla, że absolutnym priorytetem jest wzmocnienie praworządności, co znacznie zyskało na znaczeniu w procesie akcesyjnym i pozostaje jednym z najważniejszych warunków członkostwa w UE, aby zagwarantować, że rozszerzenie wzmocni, a nie osłabi UE i jej jednolity rynek;

14. zachęca Komisję, by wspierała Republikę Mołdawii we wzmacnianiu jej bezpieczeństwa energetycznego dzięki budowie nowych elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych z krajami sąsiadującymi; wzywa Komisję, by była gotowa do oferowania pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych w przypadku kryzysu energetycznego przed sezonem grzewczym i w jego trakcie; wzywa UE do wspierania projektów w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych jako czystego i zrównoważonego sposobu dywersyfikacji dostaw energii do Mołdawii;
15. pochwała przystąpienie Mołdawii do unijnych programów, takich jak „UE dla zdrowia”, „Cła”, „Horyzont Europa”, LIFE, FISCALIS, „Łącząc Europę”, program na rzecz jednolitego rynku, „Cyfrowa Europa”, „Kreatywna Europa”, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, umowa dotycząca wspólnego udzielania zamówień w sektorze medycznych środków przeciwdziałania, program na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych, program Interreg NEXT „Basen Morza Czarnego” na lata 2021–2027, program Interreg „Region Dunaju” na lata 2021–2027, program Interreg NEXT „Rumunia–Republika Mołdawii” na lata 2021–2027 i Erasmus+; popiera objęcie Mołdawii inicjatywą „Roam like at home” pozwalającą na korzystanie z telefonu za granicą tak jak w kraju;
16. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do poprawy komunikacji strategicznej na temat UE w Republice Mołdawii; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby nadal wspierały umiejętności korzystania z mediów i niezależność mediów w Republice Mołdawii, a także pomogły w cyfrowym zabezpieczeniu infrastruktury krytycznej i wymianie systemów technologii informacyjno-komunikacyjnych pochodzenia rosyjskiego;
17. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Radzie Europy.